

Ilhom KARIMOV,

“International school of finance technology and science” instituti Ijtimoiy fanlar kafedrasida o‘qituvchisi

E-mail: ilkhomkarimov95@gmail.com

Tel: (99) 598 59 95

Sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) K.Kayumov taqrizi asosida

MECHANISMS FOR IMPLEMENTATION OF STATE POLICY REGARDING YOUTH

Annotation

In this article, the author analyzed the mechanisms of implementing the state policy on youth. Any activity is based on certain institutional foundations. State policy on youth also consists of several components. Youth policy as an integral part of state social policy is a set of interactions between state structures, non-governmental and public organizations, and youth groups. Implementation of the youth policy is a combination of legal, economic and social functions of the state and forms a whole mechanism.

Key words: Youth, youth policy, state of youth policy, mechanism, state, policy.

МЕХАНИЗМЫ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ В ОТНОШЕНИИ МОЛОДЕЖИ

Аннотация

В данной статье автор проанализировал механизмы реализации государственной политики в отношении молодежи. Любая деятельность базируется на определенных институциональных основах. Государственная политика в отношении молодежи также состоит из нескольких компонентов. Молодежная политика как составная часть государственной социальной политики представляет собой совокупность взаимодействий между государственными структурами, неправительственными и общественными организациями, молодежными группами. Реализация молодежной политики представляет собой совокупность правовых, экономических и социальных функций государства и образует целый механизм.

Ключевые слова: Молодежь, молодежная политика, Государственная политика в отношении молодежи, механизм, государство, политика.

YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINI AMALGA OSHIRISH MEKANIZMLARI

Annotatsiya

Muallif ushbu maqolada yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish mexanizmlarini tahlil qilgan. Har qanday faoliyat yo‘nalishi ma‘lum institutsional asoslarga tayanadi. Yoshlarga oid davlat siyosati ham qator tarkibiy qismlardan iborat. Yoshlarga oid siyosat davlat ijtimoiy siyosatining ajralmas qismi sifatida davlat tuzilmalari, nodavlat va jamoat tashkilotlari, yoshlar guruhlari o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarni majmuidir. Yoshlarga oid siyosatni amalga oshirish davlatning huquqiy, iqtisodiy va ijtimoiy funksiyalarining yig‘indisi bo‘lib, yaxlit mexanizmni tashkil etadi.

Kalit so‘zlar: Yoshlar, yoshlar siyosati, yoshlarga oid davlat siyosati, mexanizm, davlat, siyosat.

Kirish. Yoshlarga oid davlat siyosatining mexanizmi davlat boshqaruvi va mahalliy davlat hokimiyati organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari hamda ularning umumiy faoliyat yo‘nalishlari majmuidan iborat. Umumiy ma‘noda ushbu jarayon qonun hujjatlari va ijtimoiy normalarga muvofiq mamlakat yoshlarini qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirishda o‘zaro hamkorlik qiladigan tashkilotlar faoliyati yig‘indisidir.

Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmi yoshlarning ijtimoiy ahamiyatga ega manfaatlarini ifoda etish va amalga oshirishda yoshlar, yoshlar birlashmalarining davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari bilan o‘zaro hamkorligini ta‘minlaydi.

Yoshlarga oid davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirishda davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, yoshlar va boshqa jamoat birlashmalari ishtirok etishi, ularning o‘zaro hamkorligi ushbu jarayonda o‘ziga xos mexanizmni tashkil etadi.

Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmi yoshlarning, yoshlar birlashmalarining davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari bilan ijtimoiy munosabatlarni ifodalash va amalga oshirishda o‘zaro hamkorligini ta‘minlaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmlarini tadqiq etgan siyosatshunos olim O.S.Sherbinaning fikriga ko‘ra, yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmlari tuzilmasida nisbatan mustaqil davlat va jamoat sektorlari tasniflanadi. Ular davlat va nodavlat, jamoat unsurlari faoliyatining tabiati, mazmuni, shakllari va usullariga ko‘ra bir-biridan farqlanadi, shuningdek uchta funksional quyi tizimlar bilan bog‘langan: institutsional, kommunikativ va tartibga soluvchi[5].

Yana bir siyosatshunos olim A.V.Titareno yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish mexanizmlarini ishlash prinsipiga ko‘ra demokratik, ma‘muriy va aralash[4] kabi tiplarga ajratadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Hozirgi kunda dunyo olimlari orasida yoshlarga oid davlat siyosati masalasini tadqiq etish dolzarb mavzulardan biriga aylangan. Ushbu mavzu doirasida olimlarning bir qator o‘ziga xos qarashlari mavjud bo‘lib, har biri o‘ziga xos xarakterga ega. Yoshlarga oid davlat siyosatini o‘rgangan rus siyosatshunos olimi M.M.Bariyevning fikriga ko‘ra, yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish mexanizmlarida quyidagilar ajralib turadi: yoshlarni qo‘llab-quvvatlashning maqsadli dasturlarini o‘z ichiga olgan «dastur» mexanizmi; statistik va sotsiologik ma‘lumotlar bazalarini boshqarish, shuningdek, axborot-ma‘rifiy tadbirlarni amalga oshirish uchun mo‘ljallangan «axborot» mexanizmi; yoshlarga oid davlat siyosatini tarkibiy boshqarishni amalga oshiruvchi «tashkiliy» mexanizm; yoshlarga oid davlat siyosatining me‘yoriy-uslubiy asoslarini ishlab chiquvchi «siyosiy» mexanizm; yoshlarga oid davlat siyosatini moliyalashtirish tizimini tashkil etuvchi «iqtisodiy» mexanizm[6].

Ushbu mexanizmlar yaxlit holatda yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish uchun tayanch vazifasini bajaradi hamda biri ikkinchisini taqozo etadi. Har bir mexanizm o‘z o‘rnida, kerakli ishlaganda yoshlarga oid davlat siyosatining jamiyat hayotida amaliy ifodasini ko‘rish mumkin bo‘ladi.

Yoshlarga oid davlat siyosati yoshlarning ijodiy salohiyatini ro‘yobga chiqarish va mustaqil hayotga muvaffaqiyatli kirishish maqsadida qonun chiqaruvchi va ijro etuvchi hokimiyat organlari faoliyatining o‘ziga xos yo‘nalishlaridan biridir[7] hamda uni amalga oshiruvchi quyidagi 3 ta yo‘nalishlarni shartli ravishda ajratib ko‘rsatish mumkin.

Bular:

I. Qonunchilik va me'yoriy hujjatlar - yoshlarga oid siyosatni amalga oshirish va uni tartibga solishning huquqiy asoslarini shakllantirishdan iborat;

II. Alohida subyektlar faoliyati: yoshlar, yoshlar tuzilmalari, siyosiy partiyalar, davlat muassasalari, diniy tashkilotlar va boshqalar - yoshlarga oid siyosatni amalga oshiruvchi institutlar o'rtasidagi o'zaro hamkorlik tizimini qamrab oladi;

III. Yoshlar tuzilmalarining davlat hokimiyati institutlari bilan o'zaro hamkorligi – yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishda kommunikativ vazifani bajaradi.

Tahlil va natijalar. Yevropa davlatlarida yoshlar siyosatining uchta tipologiyasi ishlab chiqilgan. Bular vazirlik modeli; agentlik modeli hamda aralash model[8].

Vazirlik modelida vazirliklar mahalliy va mintaqaviy boshqaruv tizimlarining vertikal va gorizontal integratsiyasiga mas'ul bo'lgan milliy davlat organlaridir. Bu model Fransiya va Germaniya kabi yuqori darajada markazlashgan hukumat tizimlariga ega bo'lgan barcha mamlakatlarda uchraydi.

Ispaniyaga xos bo'lgan agentliklar modeli qirolik mamlakatida katta avtonomiyaga ega bo'lganligi sababli, yoshlarga nisbatan turli mahalliy va mintaqaviy vakolatlarni muvofiqlashtirish uchun mas'ul bo'lgan organlardir.

Aralash modelda yoshlar sohasidagi institutsional vakolatlar turli vazirliklar o'rtasida taqsimlanadi, ular o'z navbatida agentliklar tomonidan ham qo'llab-quvvatlanadi. Bu kabi modellarni Portugaliya, Buyuk Britaniya kabi mamlakatlar siyosiy boshqaruv shaklida ko'rish mumkin.

Yevropaning O'rta yer dengizi bo'ylab joylashgan Italiya, Gretsiya, Portugaliya va Ispaniya kabi mamlakatlarida davlat va yoshlar o'rtasidagi munosabatlar «O'rta yer dengizi modeli» nomini olgan bo'lib, ularda yoshlar siyosatining markazlashtirilgan tipini ko'rish mumkin.

2020-yil holatiga ko'ra, Markaziy Osiyoning to'rtta davlati Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston va O'zbekistonning umumiy aholisi soni 68,46 million kishini tashkil etgan bo'lsa, ulardan 16,55 million nafarini yoki 24,1 foizini yoshlar tashkil etadi[10]. Ushbu demografik holat Markaziy Osiyo mamlakatlari uchun yuqori potensial bo'lib, yoshlar masalasi ushbu davlatlar uchun qanchalik dolzarb ekanligini anglatadi.

O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmlari o'zining vujudga kelish va rivojlanish tarixiga ega. Mustaqillikka erishish arafasida, xususan XX asr 80-yillari oxiridan boshlab sobiq Ittifoq va uning tarkibidagi respublikalarda ham yoshlar siyosati tushunchasi shakllana boshlagan. Sobiq SSSRda siyosiy amaliyot va fanda «yoshlar siyosati» tushunchasi faqat kech sotsializm davrida paydo bo'lgan. Hatto aytish mumkinki, «jamiyatning yoshlarga oid siyosati» tushunchalarining siyosiy leksikonga kiritilishiga ma'lum qarshiliklar bo'lgan. «Yoshlarga oid davlat siyosati» katta ehtimol bilan, bu yoshlar muammolarini aholining boshqa guruhlariga hisobiga va ko'pincha ularning zarariga hal qilish usuli sifatida yoshlar siyosati haqidagi noto'g'ri tushuncha bilan izohlanishi mumkin. Yigirmanchi asrning 90-yillarida yoshlarga oid davlat siyosatini o'ziga xos ortiqchalik deb bilgan ayrim davlat arboblarning bayonotlari adolatli ilmiy tanqidga uchragani bejiz emas[9]. «Yoshlar siyosati» atamasi bevosita 1991-yil 16-aprelda qabul qilingan «SSSRda yoshlarga oid davlat siyosatining umumiy asoslari to'g'risida»gi 2114-1-sonli Qonunida keltirilgan. Ushbu qonun loyihasi SSSR Oliy Kengashi Yoshlar instituti qoshidagi Ilmiy-tadqiqot markazi tomonidan ishlab chiqilgan. Yoshlar siyosati masalasida sobiq Ittifoqda huquqiy asos qabul qilingan bo'lishiga qaramay, Ittifoqning parchalanishi natijasida ushbu normalar ijtimoiy hayotda o'z ifodasini topmagan.

Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishdagi o'zgarishlar tizimli yangilanishni, yoshlarga oid davlat siyosatining vazifalari va mexanizmlarini ishlab chiqishni taqozo etadi. O'zbekiston Respublikasida 1991-yil 31-avgustda mamlakat mustaqilligi e'lon qilingandan so'ng mamlakatning muhim ijtimoiy siyosatidagi yetakchi tarmoq sifatida yoshlar siyosati masalasini e'tirof etish o'rinli. Ushbu holatni mustaqillikning dastlabki kunlarida qabul qilingan «O'zbekiston Respublikasida yoshlarda oid davlat siyosatining asoslari to'g'risida»gi Qonunning qabul qilinganligi bilan izohlanadi. Ushbu qonun qabul qilinish natijasida yoshlarga oid siyosatni bevosita tartibga soluvchi qonunchilik bazasi shakllangan. Ushbu qonun 2016-yilga qadar amalda bo'lib, sohaga doir huquqiy masalalarni tartibga solgan. 2016-yil 14-sentabr sanasida jamiyat hayotining barcha jabhalarini modernizatsiya qilishning ustuvor yo'nalishlaridan kelib chiqib, mamlakatda yoshlarga oid siyosatning yangi shakl va mexanizmlarini belgilab beradigan «Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida»gi O'RQ-406-sonli O'zbekiston Respublikasining Qonuni qabul qilingan.

1-jadval.

No	Qonun nomi	Tartib raqami	Qabul qilingan sana
1	Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida	O'RQ-139-son	07.01.2008
2	Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida	O'RQ-263-son	29.09.2010
3	Vasiylik va homiylik to'g'risida	O'RQ-364-son	02.01.2014
4	Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida	O'RQ-394-son	04.09.2015
5	O'zbekiston Respublikasi yoshlari kunini belgilash to'g'risida	O'RQ-437-son	25.08.2017
6	«Kelajak bunyodkori» medalini ta'sis etish to'g'risida	O'RQ-451-son	28.12.2017
7	Ta'lim to'g'risida	O'RQ-637-son	23.09.2020
8	Yoshlar bilan ishlash tizimi takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga qo'shimchalar kiritish to'g'risida	O'RQ-747-son	25.01.2022

O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan sohaga oid qonunlar, Prezident farmon va qarorlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlari, davlat dasturlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar yoshlarga oid davlat siyosatiga doir huquqiy asoslarni qabul qilish va amaliyotga joriy etish bosqichini o'z ichiga qamrab oladi. Bu jarayon 1991-yildan boshlangan bo'lib, normativ-huquqiy hujjatlarining takomillashtirilishi bilan hozirgi kunga qadar davom etib kelmoqda hamda yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmlarining huquqiy asoslari tizimini tashkil etadi. (1-jadvalga qarang).

Har qanday faoliyat turi ma'lum bir institutsional tuzilmalarga asoslanadi. Yoshlarga oid davlat siyosati ham amalga oshirish shakli va tamoyillariga ko'ra bir qator davlat va nodavlat institutsional muassasalari faoliyatiga bog'liq. Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmining tuzilishini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, uni tashkil etishda yagona yondashuvlar mavjud emas. Mamlakatning milliy davlat tuzilishidan kelib chiqib, bir necha davlat tashkilotlari yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish bilan shug'ullanishi mumkin.

O‘zbekiston Respublikasida mustaqillik e‘lon qilingach ushbu sohada tegishli faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha bir necha vazirliklar faoliyat yuritgan. Bular Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi, Xalq ta‘limi vazirligi, Jismoniy tarbiya va sport vazirligi, Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirligi, Mudofaa vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, Sog‘liqni saqlash vazirligi va boshqalardir.

Shuningdek nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyati ham yo‘lga qo‘yilgan bo‘lib, ulardan eng yirigi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati hisoblanadi. Ushbu harakat 2001-yilda bir guruh tashabbuskorlar tomonidan 1996-yilda ta‘sis etilgan «Kamolot» yoshlar fondi o‘rnida tashkil qilingan. Ushbu harakat mamlakatdagi 5,5 mln yoshlarni birlashtirgan yirik nodavlat notijorat tashkiloti sifatida

2017-yilga qadar o‘z faoliyatini olib bordi.

2017-yil 30-iyun sanasida «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakatining IV Qurultoyida mamlakat Prezidenti Sh.Mirziyoyev ishtirok etib, ushbu tashkilot negizida yangi tuzilma, «Yoshlar ittifoqi»ni tuzish taklifini bildirdi. Prezidentning tegishli farmoni qabul qilinib, «Yoshlar ittifoqi» nodavlat notijorat tashkiloti faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Ushbu tuzilma o‘z faoliyati orqali respublikada yoshlarga oid davlat siyosatining amalga oshirilishida davlat organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan samarali hamkorlikni ta‘minlovchi, «Yoshlar — kelajak bunyodkori» shiori ostida professional faoliyatni amalga oshirish[2] vazifasini bajardi.

O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini yangi bosqichga olib chiqish, yoshlar sohasidagi muammolarga samarali yechimlar ishlab chiqish, vakolatli organlar faoliyatini samarali tashkil etish va muvofiqlashtirish maqsadida 2020-yil 30-iyundagi mamlakat Prezidentining tegishli farmoniga asosan «Yoshlar ishlari agentligi» tashkil etildi. Davlat tashkiloti sifatida ushbu tuzilma yoshlar bilan bog‘liq soha va yo‘nalishlarda yagona davlat siyosati, strategik yo‘nalishlar va davlat dasturlarini ishlab chiqish hamda amalga oshirish[3] bilan shug‘ullanishi belgilandi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi maxsus vakolatli davlat boshqaruvi organi hamdir.

Yangi O‘zbekistonni barpo etishning muhim sharti hisoblangan samarali faoliyat yurituvchi boshqaruv tizimini shakllantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ma‘muriy islohotlar amalga oshirilishi natijasida bir qator davlat tashkilotlari faoliyati tugatildi, funktsiya va vazifalari boshqa tuzilmalar tarkibiga o‘tkazildi. O‘tkazilgan ma‘muriy islohotlar natijasida 2023-yil 1-yanvardan boshlab yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi maxsus vakolatli davlat boshqaruvi organi hisoblangan Yoshlar ishlari agentligi yangi tuzilgan «Yoshlar siyosati va sport vazirligi» tarkibiga kiritildi.

O‘zbekiston Respublikasida 2023-yil 1-yanvar holatiga ko‘ra, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi, Yoshlar siyosati va sport vazirligi, Yoshlar ishlari agentligi (maxsus vakolatli davlat organi), Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligi, Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirligi, Adliya vazirligi, Madaniyat va turizm vazirligi, Mudofaa vazirligi, Sog‘liqni saqlash vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi Prokuraturasi yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshiruvchi subyektlar hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan yoshlarga oid davlat siyosatining subyektlari sanalgan davlat va nodavlat tashkilotlari yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmlarining institutsional ko‘rinishlari hisoblanadi.

Xulosa va takliflar. Yuqoridagilardan kelib chiqib, O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining shakllanish va rivojlanishida bir necha asosiy bosqichlarni ajratish mumkin:

- yoshlarga oid davlat siyosatiga doir huquqiy asoslarni qabul qilish bosqichi (1991-2016);
- yoshlarga oid davlat siyosatini institutsionallashtirish bosqichi (2001-2020);
- yoshlarga oid davlat siyosatini barqaror amalga oshirish bosqichi (2016-yildan hozirgacha);
- yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish uchun muqobil loyihalarni amalga oshirish bosqichi (2016-yildan hozirgacha).

Bizning fikrimizcha, yoshlarga oid davlat siyosati alohida bir tizimlashtirilgan boshqaruv shakliga ega bo‘lib, yuqoridan quyiga hamda quyidan yuqoriga yo‘naltirilgan gorizont va vertikal xususiyatga ega. Shuningdek, yoshlarga oid davlat siyosati respublika, mintaqaviy, mahalliy hamda o‘zini o‘zi boshqarish organlaridagi boshqaruv tuzilmasiga asoslangan.

Yoshlarga oid davlat siyosati o‘ziga xos murakkab dinamik tizim bo‘lib, unda tizimning har bir bo‘g‘ini faoliyati asosiy maqsadga – shaxsning erkin rivojlanishi uchun shart-sharoit yaratishga, jamiyat yosh a‘zolarining individual moyilligi va qobiliyatlarini ochib berishga, shuningdek, yosh avlodni ijtimoiy ahamiyatga ega rollarni bajarishga tayyorlashi kerak. Yoshlarga oid siyosatning asosiy yo‘nalishlari, maqsad va vazifalarini shakllantirish va amalga oshirishda jamiyat taraqqiyoti hozirgi bosqichining barcha xususiyatlarini hisobga olish zarur.

ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi milliy qonunchilik elektron bazasi. URL: <https://lex.uz/>
2. “Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida”gi PF-5106-sonli Prezident Farmoni. 2017-yil 5-iyul. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017-y., 27-son. URL: <https://lex.uz/docs/3255680>
3. “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini tubdan isloh qilish va yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6017-sonli Prezident Farmoni. 2020-yil 30-iyun. Qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi, 01.07.2020-y, 06/20/6017/1021-son.
4. Титаренко В.А. Политические механизмы управления в Российском государстве. Дисс. ... д-ра полит. Наук. Саратов, 2005.
5. Щербина О.С. Механизм государственной молодежной политики в Российской Федерации: современное состояние и тенденции развития. Автореф. Дисс. ... канд. полит. наук. Черкесск, 2006. – С.14.
6. Бариев М.М. Институционализация молодежной политики в Республике Татарстан. Дисс. ... канд. полит. наук. Казан, 2006.
7. Балакирева Т.Н. Приоритетные направления государственной молодежной политики/Т.Н. Балакирева, Ф. А. Игебаева, С. Е. Моисеев// Молодежная политика и общественное развитие в России и ее регионах: Материалы Всероссийской научно-практической конференции. В 3-х частях. Часть 1. – Уфа: ИСЭИ УНЦ РАН. – 2009. – С.67.
8. Antonietta Bisceglia Il nuovo corso delle politiche giovanili in Italia e il caso della regione Campania / Antonietta Bisceglia// fedOA (Federico II Open Archive) Università degli Studi di Napoli Federico II.-2011.-S.13-14 URL: http://www.fedoa.unina.it/8611/1/bisceglia_antonietta_24.pdf (19.04.2020)

9. Меркулов П.А. Становление и реализация государственной молодежной политики в России: история и современность [Электронный ресурс] // П. А. Меркулов // YOUTH WORLD POLITIC.-2015.- №2.- С.4
10. URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=25957950> (11.05.2020).
11. Laura Yerekesheva. Youth of Central Asia Challenges for Peacebuilding. A comprehensive research review. UNESCO 2021. P. 55.
12. URL:<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380818/PDF/380818rus.pdf.multi>

**ISFT INSTITUTINING “IJTIMOIY FANLAR” KAFEDRASI
O‘QITUVCHISI I.J.KARIMOV MUALLIFLIGIDA TAYYORLANGAN
“YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINI AMALGA OSHIRISH
MEXANIZMLARI” NOMLI MAQOLASIGA**

TAQRIZ

Bugungi kunda jamiyat ijtimoiy hayoti, uning rivojlanishini yoshlar va ularning faoliyatisiz tasavvur qilib bo‘lmaydi. Dunyo aholisining qariyb ikki yarim milliardga yaqinini yoshlar tashkil qilmoqda. Ushbu ko‘rsatkich yoshlar va ularga etibor masalasini har qanday jamiyatda kundalik masalaga sifatida ko‘rishni taqozo etadi. Chunki, yoshlar kelajak egalaridir. Shu nuqtai nazardan olib qaraganda yoshlarga oid davlat siyosati muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada muallif aynan shu masalaga o‘z e‘tiborinin qaratgan.

Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmi yoshlarning ijtimoiy ahamiyatga ega manfaatlarini ifoda etish va amalga oshirishda yoshlar, yoshlar birlashmalarining davlat hokimiyati hamda boshqaruvi organlari, mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari bilan o‘zaro hamkorligini ta‘minlaydi. Yoshlarga oid davlat siyosati mexanizmi yoshlarning, yoshlar birlashmalarining davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari bilan ijtimoiy munosabatlarni ifodalash va amalga oshirishda o‘zaro hamkorligini ta‘minlaydi. Shu bilan birga ular o‘rtasidagi munosabatlarni ifodalaydi.

O‘zbekiston Respublikasida yoshlar siyosatini amalga oshirish uchun birgina huquqiy mexanizmlarni shakllantirish borasida 200 dan ortiq normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilingan. Xususan, 2022-yilning o‘zida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 5 ta Farmoni, 10 ta qarori, Vazirlar Mahkamasining 32 qaror va farmoyishi qabul qilingan.

Mazkur maqolada muallif yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish mexanizmlarini o‘rgangan hamda siyosiy jihatdan tahlil qilgan. Maqolada

keltirilgan ma'lumotlar ilmiy xulosalarga asoslangan bo'lib, tahlillar mantiqiy ketma-ketlik asosida keltirilgan. Yoshlar siyosatini amalga oshirish borasida dunyo tajribasi Yevropa mamlakatlari misolida o'rganilgan.

Shuningdek, yoshlarga oid davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirishda davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, yoshlar va boshqa jamoat birlashmalari ishtirok etishi, ularning o'zaro hamkorligi ushbu jarayonda o'ziga xos mexanizmni tashkil etishi O'zbekiston misolida yoritib berilgan.

Muallifning "Yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish mexanizmlari" nomli maqolasini nashrga tavsiya etaman.

**O'zJOKU Ijtimoiy-gumanitar
fanlar kafedrasi mudiri,
sot.f.boy.f.dok. (PhD)**

K.Kayumov